

30. 12. 1968

Sava

ŠTEVILKA 23-24

LETNIK VIII

SAVA KRANJ, INDUSTRIJA GUMIJEVIH, USNJENIH IN KEMIČNIH IZDELKOV

Ob prvi številki glasila skupnega podjetja Ob novem letu Novemu podjetju na pot

S

Strmo se spuščamo k zadnjim dnevom koledarskega leta 1968. Delamo analize, bilance, izračune, plane, sklepe in naklepe. Ugotavljamo, sumiramo, zbiramo. Posledica našega skupnega dela, volje in želje so zadovoljive. Zelo zadovoljive:

— Gospodarski načrt bo skoraj v celoti izpolnjen.

— Sodelovanje s Semperitom poteka uspešno in v obojestransko zadovoljstvo.

— Delavci Standarda in Save so se odločili, da v prihodnjem letu združijo moči, da bomo delali še več in bolje.

— Skrb za delavce je bila letos večja kot kdajkoli doslej: socialna in materialna pomoč, pomoč graditeljem stanovanj, dograditev hiš v stanovanjski zadrugi, dodelitev stanovanj socialno šibkim...

— Kvaliteta naših izdelkov se je utrdila.

— Osebni dohodki so porasli.

Se bi lahko našteval. Pa ne zato, da si pomanemo roke in zadovoljno zapredemo. V vse to je bilo včasih vloženega ogromno truda, prizadevanj posameznikov in nas vseh.

Nekdo je moral delati več, ker je njegov sodelavec manj. Nekdo je bil za svoje delo pravično nagrajen, nekdo tudi ne. V večini pa smo le zadovoljni: imamo delo, imamo vsak dan bolj novo tovarno. Ni nepomembno tudi, da so naši odnosi vedno boljši, vsak dan bolj humani, tovariški in pristrčni — predvsem pa delavni. To pa pomeni, tudi pošten. Tako da je med nami vedno manj tistih, ki živijo na račun drugih drugih.

R

Račun letošnjega leta je razveseljiv: prihranek na materialu, boljši izkoristek kapacitet, boljši

efekti dela. Zakaj? Kdo je za to »kriv«? Gotovo ne bič in priganjstvo! Gotovo ne strah pred »nekom«!

Veliko smo govorili na vseh mogočih in nemogočih sestankih, pisali smo in poročali: tole bo treba narediti, to popraviti, ono pa odpraviti. Koliko so ta prizadevanja obrodila pozitivne rezultate, je težko reči. Toda rezultati so pozitivni! Torej je le res, da se navzemamo dobrih navad, postajamo bolj disciplinirani in bolj spoštujemo svoje delo. Ne vem, a zdi se mi da samoupravljanje — ne kot parola, temveč kot vsebina naših odnosov — nudi vse možnosti vpliva na naše delo in na izpopolnjevanje sprejetih nalog. Da vpliva na naše delo in na izpopolnjevanje sprejetih nalog. Da vpliva na naše spoštovanje do sprejetih določil, aktov in predpisov. Kajti le-ti so zapisani za nas in izhajajo iz nas samih. Torej je to le naša praksa

in iz tega izhajajoč naš dogovor, kako in kaj moramo delati, da bo to delo dobro in v prid nam vsem, v Savi in v naši družbi.

E

Enotnost delavcev Standarda in Save do združitve nam vsem, posebno pa organom upravljanja in strokovnim službam, nalaga obveznosti: predvsem postaviti tako organizacijo dela in upravljanja, da bodo medsebojni odnosi delavcev vodilo dinamičnega gospodarnega in uspešnega dela v letu 1969. Pri tem gre še za pomembno obljubo: integracija naj povzroči večjo gospodarsko moč podjetja, modernizacijo proizvodnje v nekaterih delovnih enotah, boljše osebne dohodke itd.

To bo tudi dokaz, da delavci z informacijami o utemeljenosti združitve niso bili ogoljufani, da tisti, ki v koristnost niso bili prepričani, niso imeli prav.

Skupni gospodarski načrt vse to obsega. Te dni bomo o njem na široko razpravljali, dajali pripombe in dopolnitve. Po sprejetju pa bo tir in edina smer, po kateri moramo vsi, združeno, z vsemi močmi in z veliko zaupanja drug v drugega.

Č

Čas hiti in dvajset let je kratko obdobje v zgodovini nekega podjetja. 7. januarja bomo volili v organe upravljanja novega podjetja. Morda je čisto naključje: 7. januarja bomo praznovali tudi dvajsetletnico prvega izvoljenega delavskega sveta podjetja v Sloveniji. In ta prvi delavski svet je bil izvoljen pri nas, v Savi.

Po številu članov v organih upravljanja skozi teh dvajset let so šli praktično vsi naši delavci — nekateri dvakrat, trikrat...

V višji razred šole samoupravljalcev bomo 7. januarja vpisali nova imena: imena sodelavcev, ki bodo naslednje leto ali dve vodili, usmerjali in nadzorovali naše delo, nagrajevali naša prizadevanja. Od svetov delovnih enot, komisij in odborov podjetja do delavskega sveta podjetja bo vključenih nad sto delavcev iz proizvodnih, vzdrževalnih in strokovnih delovnih enot. Z rastjo naše proizvodnje, z vedno večjo vrednostjo osnovnih sredstev se veča tudi odgovornost tistih, ki s tem upravljajo.

N

Novo podjetje Sava bo že v prihodnjem letu eno najmočnejših v Sloveniji, po bruto produktu in po številu strokovnih delavcev. Eno najstarejših podjetij v Sloveniji (50 let) z najdaljšo samoupravljalško tradicijo, z dosežanimi uspehi, ki bi bili lahko v ponos vsakemu podjetju — sprejememo nove, velike obveznosti.

O

Ostanek prostora naj mi bo dovoljen za želje, ki si jih bomo izrekli dan, dva pred novim letom: Vse najboljše, vse najlepše, veliko: sreče in zadovoljstva. Naj bo tudi 1969 uspešno — tako posamezniku in nam vsem. Naj se vam izpolni vsaj del želja, vsaj tisti del, ki pomeni nekaj več in boljše kot v preteklem letu. Vse te želje veljajo tudi vsem našim najbližjim in tudi tistim, ki so s Savo letos kakorkoli sodelovali.

Kako smo delali - kako smo de

Najnovejši podatki kažejo (članek pišem 7. decembra), da bomo letošnje poslovno leto zaključili dokaj ugodno. Kako, so povedali vodje nekaterih strokovnih služb. Kako pa so delali v proizvodnji, oz. v nekaterih proizvodnih delovnih enotah, pa objavljamo mnenja vodij teh delovnih enot.

TONE LAH, vodja delovne enote valjarna

Pripravljene so bile vse zmesi, ki so bile naročene z delovnimi nalogi službe za organizacijo proizvodnje. Zastoj zaradi pomanjkanja surovin skoraj ni bilo. Kapacitete v valjarni niso bile polno izkoriščene, ker ni bilo dovolj na-

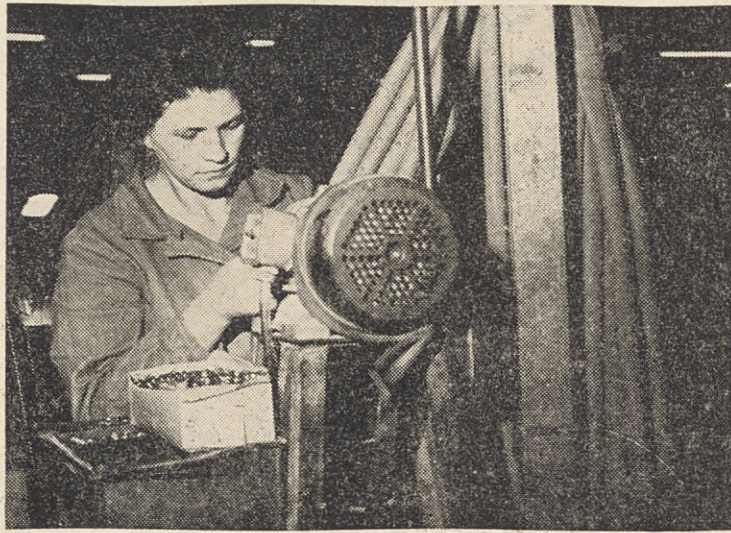
Kako bo do konca leta, je težko reči. Delavci pri nas si prizadevajo, da bi izpolnili naloge.

Največ težav imamo z vzdrževanjem: stroji so zastareli in izrabljeni. Mislim, da vzdrževalci niso slabi, toda dela imajo zelo veliko, pa ne zmorejo vsega. Morda so nekateri tudi manj delavni, toda...

Lani in letos smo v naši delovni enoti uvažali nagrajevanje po kvaliteti dela. Rezultat je bil odličen. Delavci so se trudili odpraviti vse tiste napake, ki so nastajale zaradi njihove nepazljivosti in tiste, ki bi lahko vplivale na slab izdelek po krivdi delavca, ki je delal pred njimi. Seveda pa je bilo v izpopolnjevanju tega sistema vložnega tudi veliko truda, prej so se s tem ukvarjali tudi delavci strokovnih služb. Menim, da so delavci v naši delovni enoti na splošno dobri, prizadevni in disciplinirani. Ne samo mojo pohvalo, temveč pohvalo kolektiva velopnevmatikarna pa zasluži vulkanizer Jagodic. Ne misli samo nase in na svoj osebni dohodek, temveč tudi na ostale.

Še vedno pa je pomoč strokovnih služb proizvodnim delovnim enotam — vsaj naši — preslabotna. Predvsem gre za točnejše in pravočasno planiranje. Pred kratkim smo se o tem pogovarjali s prizadetimi strokovnimi službami in najbrž bo prihodnje leto to vprašanje rešeno.

Pri planiranju proizvodnje za delovne enote gre tudi za nesorazmerje med količinskim in finančnim planom: v enem mesecu delamo npr. s polno zmogljivostjo in plan po tonaži dosežemo — vrednostno pa ne, in obratno. Vem, da je to problem gotovo vseh delovnih enot, kajti odvisni smo od naročil, od povpraševanja. Npr. v začetku letošnjega leta smo veloplaščev prodali, kolikor je bilo narejenih. Sredi poletja je prodaja obstala: na trgu so kupci dobili veloplašče iz uvoza, kolikor so jih hoteli (intervencijski uvoz,

Detalj iz velopnevmatikarne, izdelovanje velozračnic

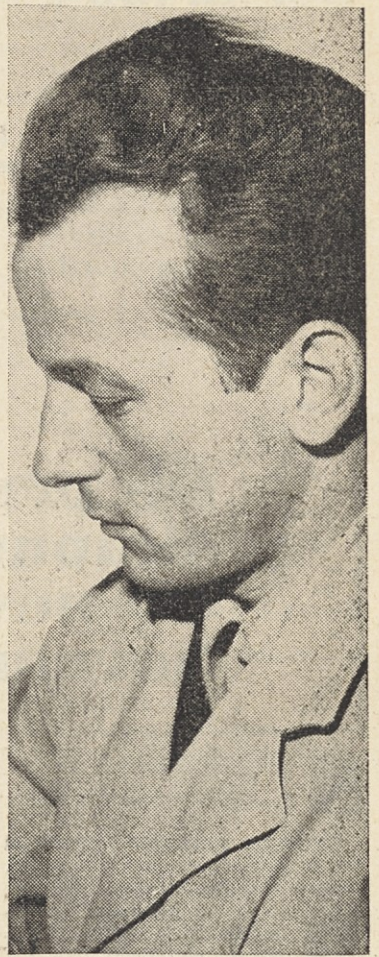
Prevoz zmesi v DE valjarna II.

op. ur.). V prihodnjem letu bo uvoz najbrže omejen.

Izveti moram RTS, ki je v zadnjem času problemom proizvodnje posvetila veliko večjo pozornost kot prejšnja leta. Do konca leta 1969 bo pripravljeno vse za prvo etapo preselitve. V letu 1970 bo verjetno vsa delovna eno-

ta v boljših delovnih pogojih dosegla še boljše delovne uspehe.

V velopnevmatikarni nas je zdaj skupaj 200, od tega smo 5 izmenjskih delovodij in tehnolog. Vse kaže, da je predvsem strokovnega kadra premalo in bo treba to kaj kmalu rešiti.

Jože Klemenčič, vodja DE tehnični izdelki I.

JOŽE KLEMENČIČ, vodja delovne enote tehnični izdelki I

Obseg proizvodnje v naši delovni enoti je bil letos precej skrčen. Večino strojev smo preselili v obrat II, tako da je vseh delavcev v delovni enoti le še 35.

Plana nismo v celoti izpolnjevali in zato je več vzrokov: preselitev, pomanjkanje naročil idr. Zgodilo se je, da smo imeli delavcev preveč, pa smo jih poslali v druge delovne enote, ko pa so prišla spet naročila, so morali priti nazaj.

Delovno enoto sestavljata dve obračunski enoti, in sicer tehnični izdelki in premazovalnica. V prvi v glavnem še izdelujemo tesnila za vkuhanje, potapljaške obleke, plenice in sanitetno galanterijo. V premazovalnici pa gumiramo blago in lepila.

Potapljaških oblek naredimo vse manj, ker je tudi povpraševanje po njih manjše. V zadnjem času so potapljaške obleke pričeli uvažati. — Razvoju tega izdelka nismo posvečali pozornosti in smo nekoliko zastareli. Tesnila za vkuhanje smo naredili doslej nekaj milijonov, toda po dopustu se je nekaj zataknilo. Strokovne službe problem raziskujejo in zadnji rezultati kažejo, da bodo do konca leta uspeli najti rešitev. Za omenjena tesnila pripravljamo tudi nov postopek vulkanizacije, kar bo poleg boljše tehnologije vplivalo na izboljšanje kvalitete. V obračunski enoti premazovalnica je letos po daljšem premoru uspešno stekla proizvodnja lepila savanol, vendar smo se znašli pred novo težavo: ni naročil, oz. pravijo, da po njem ni povpraševanja.

Zdi se mi, da imamo na splošno premalo reklame za naše izdelke, za omenjeno lepilo pa sploh ne. Večjih težav v naši delovni enoti nimamo, oz. se ubadamo s problemi kot drugje. Morda jih je pri nas več tudi zaradi zastarelih strojev, vendar je to problem obrata I nasploh. Po načrtih se bomo prihodnje leto preselili (tehnični izdelki) v obrat II, premazovalnica pa bo tu ostala še nekaj časa.

Inž. Tone Lah, vodja DE valjarna

ročil zmesi, oz. je bil plan tovarne takšen, da je dopuščal v prvi polovici leta del prostih kapacitet.

V celoti smo uvedli dvostopenjsko mešanje že v začetku leta ter se tako pripravili na Semperitov način mešanja in njegovo tehnologijo, ki je bila v valjarni uvedena v oktobru.

Poskušali smo znižati procent zaprtih zmesi, kar nam je delno tudi uspelo. Od 4,6% zaprtih zmesi, kar je povprečje za leto 1967, smo prišli v prvih enajstih mesecih 1968 na 2,4%. Znižanje znaša torej 2,2%, ali približno 280 ton manj zaprtih zmesi na leto.

Poosttrili smo disciplino in odpravili kolektivno odgovornost. Vsak naj odgovarja za svoje delo, to je sklep sveta delovne enote.

Mnogo je še nerešenih problemov, ki pa so rešljivi le z vlaganji oz. z izgradnjo nove sodobne valjarne.

Kolektiv valjarne je zelo discipliniran in pripravljen prevzeti še večje in težje naloge, saj sta le boljše kvaliteta in večja produktivnost pogoj za boljšo sedanost in prihodnost našega kolektiva. Besede »ne morem«, »ne bom« in »ne znam« v naši delovni enoti ne poznamo.

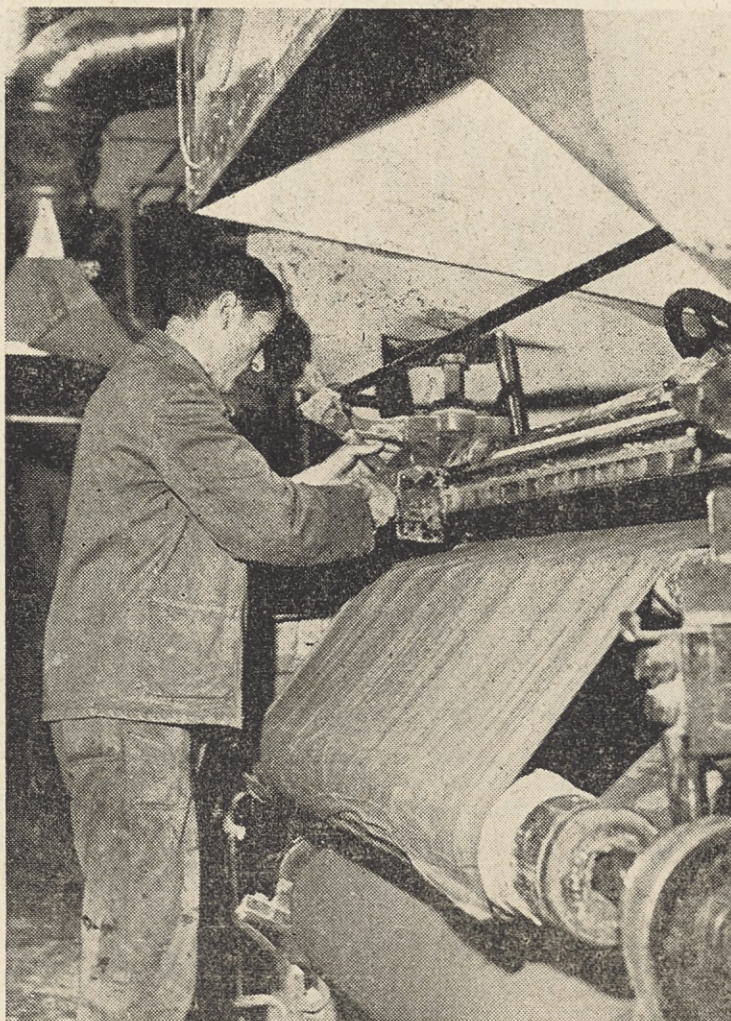
Pomoč strokovnih služb je dobra. Problemi se rešujejo dokaj ekspeditivno in uspešno. Možno je pa še boljše in tesnejše sodelovanje ob temeljitem razumevanju problematike, ki nastaja v proizvodnji.

RAJKO DEBELJAK, vodja delovne enote velopnevmatikarna

Polletni plan smo izpolnili 52%, to pomeni, da smo ga presegli.

Rajko Debeljak, vodja DE velopnevmatikarna

Detalj iz premazovalnice

Tudi v delovnih enotah Standarda sem s tem vprašanjem »nadlego« nekatero strokovno delavce. Ob prihodu sem se oglašil pri inž. Šmidu, ki je po funkciji enako kot pri nas vodja službe za organizacijo proizvodnje in mu povedal namen svojega obiska: zato, da bi v prvi številki glasila skupnega podjetja poleg informacij iz naših delovnih enot pisali tudi o delu delovnih enot naravno usnje, umetno usnje in o kemičnih izdelkih.

Moram reči, da so tovariši, s katerimi sem se dogovarjal za se-

za naslednje leto predvideva proizvodnjo 1.820.200 m², kar znaša 18,5 % povišanje plana.

Navedeno je predvsem rezultat naslednjih elementov: na eni strani sorazmerno dobra konjunktura na domačem trgu, na drugi strani pa boljše organizacija proizvodnje, rešitve tehnologije, uvedba novih artiklov in sorazmerno rešena problematika nabave materiala. Boljše rezultate v proizvodnji bi dosegli s pravočasno dobavo kvalitetnega pomožnega materiala v zadostnih količinah, in to tipizirano po artiklih, z boljšo organizacijo in iz-

nost za delo. K boljšemu delu sta nedvomno prispevala osebna ocena delovnih mest in pa stimulativni pravilnik osebnih dohodkov, ki je prav v obratu Vist pokazal, kolikšni prihranki se lahko ustvarijo ob vestnem in odgovornem delu v obratu.

So vam strokovne službe pomagale pri vašem delu?

»V letu 1968 smo lahko ugotavljali velik napredek, tako v kvaliteti izdelkov, kakor v številu novih proizvodov. Potrebno je vsekakor pohvaliti razvojni sektor, ki se je s sistematičnim delom uspel pripraviti nove artikle od začetne laboratorijske izdelave do proizvodnih serij. Mišljenja sem, da je na tako delo vplivala tudi razdelitev razvojnega sektorja v čisti in operativni razvoj. V čistem razvoju so raziskovali novo proizvodnjo, v operativnem pa reševali tekoče tehnološke probleme. K napredku proizvodnje je mnogo prispevala tudi kontrolna služba s stalnim kontroliranjem vhodnih materialov, polizdelkov in končnih izdelkov. Vse to je preprečevalo večje napake v proizvodnem procesu, obenem pa je analiza kvalitete pokazala na napake v proizvodnji, ki jih je treba odpraviti.

Pohvaliti je potrebno službo vzdrževanja, posebno še vzdrževalno skupino v obratu, saj v celem letu praktično ni bilo večjih zastojev zaradi okvar strojev. Stroje so vzdrževali ob prostih sobotah in nedeljah, tako da so bili stroji med tednom usposobljeni za proizvodnjo. Za skrajšanje časa popravil bi bilo nujno kompletirati rezervne dele in nekatere pogonske elemente.

Glede na perspektivnost te proizvodnje in na razširitev asortimana ob novem investiranju predvidevamo, da bodo rezultati tega obrata v bodoče še boljši.

tos zelo povečalo, imeli pa smo težave pri uvozu surovin. Zaradi tega smo bili v prvem polletju brez politur. Tu bomo dosegli le 60 % predvidene proizvodnje, medtem ko bomo dosegli pri apreturah kar 120 %. Proizvodnja v naši delovni enoti iz leta v leto narašča, toda delovni prostori so ostali enaki. Prav tako je s skromno strojno opremo in zaradi tega moramo nekatera dela opravljati v drugih tovarnah, to velja predvsem za pripravo koncentratov za tiskarske barve.

Ker še nimamo ustreznih in lastnih strojev, tudi to delno vpliva na ceno izdelkov, ki je nekoliko višja, kot bi bila v drugačnih pogojih, poleg tega pa je težko organizacijo dela bolje urediti.

Z raznimi spremembami in dopolnitvami smo v zadnjih dveh letih nekoliko izboljšali delovne pogoje v enoti. Predvsem je boljše ventilacija in pa ogrevanje prostorov. Če te majhne spremembe pa so vplivale na boljši efekt dela, saj je bilo v mrzlih in s topili nasičenih prostorih delo zelo težko.

Delavci v enoti so zelo prizadevni in delavni, zato pri delu ni problemov.

Naša proizvodnja se prilagaja zahtevam tržišča, razvojna služba razvija in uvaja v proizvodnjo nove izdelke, ki so trenutno »aktualni« in iskani na tržišču.

Predvsem lahko rečem, da je to sodelovanje zelo dobro in tudi uspešno. Najvažnejše je, da ne prestando sledimo razvoju čevlarske industrije in da imamo posluh za njihove potrebe ter želje. Kako to gre, kaže naslednji primer: industrija obutve ponekod že prehaja na moderen, ekonomičen montažni sistem izdelave obutve. Pred nami je, da se temu prilagodimo in v to vključimo. Pravočasno in z dobro kvaliteto.

Inž. JOŽE MALI je vodja delovne enote naravno usnje. Kakor tov. Jurgele in tov. Rasbergerjeva je tudi tov. Mali strokovnjak, kajti tako prepričljivo, živahno in strokovno mi je razlagal proizvodnjo v svoji delovni enoti, da sem komaj sledil. Najprej sva si ogledala vse operacije dela in vneto naju je spremljal fotograf.

Najbrž se delo v tej enoti lahko meri samo z delom v naši valjarni — po teži in zahtevnosti. Pa vseeno nisem videl nikogar brez dela. Tudi tu je vladal red in čistoča, kolikor je to sploh možno.

Po ogledu sva se s tov. Malijem dogovorila za informacijo.

»Kako ste delali letos, kakšne težave so vas najbolj »premetavale«, kako je z vašimi delavci ter kako so vam bili v pomoč delavci strokovnih služb?»

Žal je vprašanje že nekoliko obrabljeno, toda če hočem biti doleden, se mu ne morem izogniti. Prosim, če mi to oprostite bralci in tisti, ki so na ta vprašanja odgovarjali.

Torej, tov. Mali je na vprašanja odgovoril naslednje:

»V 11 mesecih letos smo izpolnili plan proizvodnje količinsko 86 %, vrednostno pa 84,6 %. Na takšen rezultat je vplivalo:

— pomanjkanje ustreznih surovin in

— ozka grla v proizvodnji.

Inž. Jože Mali

Zaradi pomanjkanja surovin je izpadlo 20 dnevnih planov, od tega je bilo nekaj čistih izpadov, nekaj pa zmanjšanih dnevnih planov. Če tega ne bi bilo, bi bil plan lahko izpolnili vsaj 95 %.

Ozka grla v proizvodnji otežujejo doseganje plana, predvsem pa še, če se pojavljajo zastoji zaradi popravil in pomanjkanja rezervnih delov.

V drugem polletju smo enega od teh problemov rešili, ko smo kupili nov brizgalni stroj. Ostalo rešujemo z delom ob prostih sobotah in nedeljah.

Kakšne težave vas tarejo v delovni enoti?

»Razen navedenih še:

— zastarel strojni park in ureditev prostorov tako, da bi zmanjšali notranji transport,

— nagrajevanje ljudi po dejansko opravljenem delu,

— še ne zadosti urejena priprava dela in razvoj,

— nezadovoljiva strokovnost in usposobljenost na vodilnih delovnih mestih,

— problem nabave ustreznih pomožnih materialov.

»So delavci v vaši enoti pripravljeni delati več in bolje in ali so za to usposobljeni?»

»Delavci v naši enoti so nedvomno pripravljeni delati več in bolje, prav gotovo pa jim je treba omogočiti boljšo strokovno usposobljenost.

Iz enote same izvira namreč zahteva za spremembo nagrajevanja po delu. Svet delovne enote je na eni izmed sej v mesecu oktobru postavil zahtevo, da se uvede nagrajevanje posameznikov ali ožjih skupin (tam, kjer je delo grupno). V tem načinu nagrajevanja vidimo predvsem večjo zainteresiranost ljudi za delo, interes za večji zasluzek, kot posledica tega predvsem boljše izpolnjevanje plana kvalitetno in količinsko. V tem sistemu ne bomo delali več vsi za vse, niti plačevali napak ali malomarnosti za vse. V tem načinu nagrajevanja bo tisti, ki je več in bolje naredil, tudi bolj nagrajen, za lenuhe pa ne bo več prostora. Z ureditvijo medsebojne kontrole pa želimo priti do boljše in Konec na 4. strani

Inž. Franc Jurgele in inž. Rudi Šmid

stavek, radi pristali, da napišejo nekaj o delu v njihovih delovnih enotah. Po dogovoru sem si na hitro ogledal tudi omenjene oddelke, vodje pa so me prijazno vodili. Povsod je bil red in čistoča. Marsikje bolj kot pri nas, čeprav imamo ponekod boljše pogoje.

Opisovanje tehnoloških postopkov in proizvodnje ne sodi v okvir današnjega sestavka.

Inž. FRANC JURGELE, vodja delovne enote umetno usnje, je na vprašanja, kako so delali v delovni enoti umetno usnje v dosedanjih mesecih letošnjega leta, s kakšnimi težavami so se otepali in ali so v tej delovni enoti pripravljeni delati več in bolje, odgovoril takole:

»Obrat umetnega usnja stopa letos že v peto leto proizvodnje. V obratu proizvajamo artikule umetnega usnja na bazi PVC in na bazi poliakrilatov. Izdelki so namenjeni predvsem galanterijski, tapetniški in čevlarski industriji. Obrat umetnega usnja bo v letošnjem letu presegel plan za 4,8 %, čeprav je bil ta za 15 % višji od plana v letu 1967 in za 30 % višji od dejanskega doseženega v letu 1967. V letošnjem letu predvidevamo, da bomo izdelali 1.584.500 m². Plan

popolnitvijo tehnologije, s pravočasno pripravo proizvodnje, z večjimi serijami naročil, z boljšo disciplino in večjim delovnim elanom.

Po sorazmerno slabem stanju delovne sile v Vistu v preteklih letih se je stanje sedaj konsolidiralo. Delavci na vodilnih delovnih mestih ne zapuščajo več podjetja. Večino problematičnih delavcev so zamenjali delavci, ki imajo zadovoljivo šolsko izobrazbo oz. kvalifikacijo.

Mislím, da bo v tem smislu proces prestrukturiranja delovne sile potrebno nadaljevati, ker si le tako lahko zagotovimo večjo tehnično sposobnost opravljanja del, ki jih proizvodnja umetnega usnja zahteva. V mesecu februarju 1969 organiziramo v okviru centra za izobraževanje tečaj za ozek profil polkvalificiranega proizvajalca umetnega usnja. V naslednjem letu pa predvidevamo organiziranje rednega šolanja za poklic predelovalca plastičnih mas.

Zaradi ozkih grl na nekaterih strojih in sorazmerno velikega števila bolezenskih izostankov je bilo potrebno, da smo organizirali delo ob prostih sobotah in nedeljah, pri čemer smo pri delavcih našli vedno razumevanje in pripravlje-

Danica Rasberger

S tovarišico DANICO RASBERGER sva se o delu delovne enote kemični izdelki pogovarjala kar v enoti, potem ko mi je pokazala kaj, kako in kje delajo. Zdi se mi, da ta delovna enota najbolj »vpíje« po novih delovnih prostorih. Razumljivo je: iz skromnega začetka se je proizvodnja močno razširila, zato so bili prisiljeni včasih tudi improvizirati. To pa ne pomeni, da ne delajo kvalitetno. Vso proizvodnjo namreč tekoče prodajo. In še nekaj: zelo hitro se lahko prilagodijo trgu oz. potrebam čevlarske industrije. Opustijo izdelek, za katerega ni več veliko povpraševanja in začnejo z novim. No, pa o tem tov. Rasbergerjeva:

»V delovni enoti kemični izdelki izdelujemo kemična pomožna sredstva za končno obdelavo in dodelavo obutve. Poleg tega delamo tudi lake in tiskarske barve za usnje.

Letni plan proizvodnje kemičnih pomožnih sredstev bomo dosegli količinsko 93 %, finančno pa 96 %. Če pa pri tem upoštevamo tudi proizvodnjo polizdelkov, lakov in tiskarskih barv, pa se izpolnitev poveča za 17 %.

Plan bi bil lahko boljše izpolnjen, ker se je povpraševanje po kemičnih pomožnih sredstvih le-

Detalj iz DE naravno usnje

V delovni enoti umetno usnje

Nadaljevanje s 3. strani

bolj konstantne kvalitete, ker se bodo napake odkrivale sproti in tako tudi opravljale. Obenem s tem korakom pa moramo omogočiti delavcem tudi ustrezno strokovno in splošno izobrazbo, ker bomo le tako od njih upravičeno zahtevali dobro delo. Sam pričakujem od tega tudi veliko razliko v delu delavcev, ki so sedaj delali na organizaciji v proizvodnji (vodje oddelkov ali izmen), ker k delu ne bodo nikogar priganjali, sami pa se bodo lahko posvetili le organizaciji dela in izboljšanju tehnologije.

»Kako in koliko so vam v letu 1968 pri vašem delu pomagale strokovne službe?

»S strokovnimi službami smo med letom normalno sodelovali, če upoštevamo vse pogoje, pod katerimi so le-te delale in kakšne možnosti za delo so imele. Pričakujemo pa izboljšanje predvsem v

— vzdrževalni službi (vezano na plan),

— razvojni službi vključno s pripravo dela, kjer naj bi končno odpravili zelo drage poizkuse v proizvodnji, in v izboljšanju dela, — plansko analitski službi, kjer bi tekoče analizirali rezultate poslovanja in morebitne slabosti takoj sporočali proizvodnji. Na osnovi tega bi lahko hitro in ustrezno ukrepali.

JOZE STULAR

Jože Kalan, vodja OE mizarska delavnica

Jožeta Kalana sem našel v mizarski delavnici v obratu I. Ker se že dlje časa pozna, uvod v razgovor ni bil potreben. Povedal sem, da bi rad nekaj napisal tudi o njih, o njihovem delu, uspehih in težavah.

»Veš, kako je,« mi je dejal, »plana za naše delo nimamo, vendar pa je vsako leto več naročil.«

»Pa vam delo teče, nimate težav?«

»Težava je z lesom. Dobivamo namreč nesušen les, sušimo ga sami. Žal nimamo primerne sušilnice. Obdelava in predelava lesa zahteva ustrezne pogoje. Naslednje, kar nas teži in vpliva na delo, so neustrezni prostori. Imeti bi morali ročno in strojno delavnico, če bi želeli delo opravljati kvalitetno in v rokih.«

»Kako pa delavci? Opravijo delo, ki jim je zaupano?«

»Trenutno so v mizarski delavnici štirje mizarji, tesar, pleskar, modelni mizar in zabojar. Menim, da so pridni in da delo opravljajo dobro. Seveda bi se dalo marsikaj narediti še boljše, če bi bili izpolnjeni pogoji.«

»Tvoje mnenje o naši tovarni?«

»Mislim, da zelo dobro gospodarimo. Zelo sem zadovoljen s tem, kar imamo. Vsako leto naredimo nekaj novega, marsikakšno napako, o kateri smo včasih na široko razpravljali, smo že odpravili.«

»Kaj meniš o integraciji Standard-Sava?«

»Težko je povedati, toda zdi se mi, da bodo rezultati pozitivni, če bomo vsi naredili vse, kar moramo, če bomo vzeli, da je odločitev o spojitvi začetek, ne pa konec integracije.«

»Kakšno je tvoje mnenje o obveščanju v Savi?«

»80 % zadovoljivo. Vseč mi je, da objavljate iz vsakega področja nekaj, strinjam se z vsebino. Vseč so mi razgovori z delavci.«

Tako se je zaključil najin razgovor. Najbrže bi imel še povedati — toda naju je delo priganjalo.

JOST

Profesor Soča Švigelj z učenci PGŠ

O čem smo pisali v Standardu 1968. leta?

V Standardu smo imeli svoje glasilo Informacije. Letos je izhajalo enkrat mesečno avgusta in oktobra pa dvakrat. Skupno je uredniški odbor izdal 14 številk Informacij.

U uredniškem odboru so sodelovali: Rudi Šmid, Franc Bradač, Anton Burgar, Zdravko Korenčan, Marija Selan in Vinko Kepic.

Vsebinsko glasilo je bilo po vsej peštr. Prva številka je seznanila naše delavce o planu proizvodnje za leto 1968. Poleg tega smo pripravili Informacijo, kako smo reševali družbeni standard v letu 1967 in kakšna so predvidevanja za reševanje stanovanjske problematike za leto 1968. Komisija za ZTV pa je v 1. številki opozorila, da morajo delavci spoštovati določila o varovanju pri delu, ki so jih sprejeli na svoji 1. letni seji. Skoraj vse mesece v letu so bili delavci s kratkimi vestmi obveščeni o doseganju točk za izplačilo osebnih dohodkov v posameznih obračunskih enotah. Posebna pozornost je bila v 1. številki Informacij posvečena vprašanju znižanja režijskih stroškov ter obveščanju o problematiki dela v strokovnih službah, o čemer so razpravljali na organih upravljanja. Vsklajevanju dela strokovnih služb je bilo posvečeno tudi nekaj vesti v naslednjih številkah glasila.

Uredniški odbor je menil, da je potrebno delavce obveščati tekoče tudi o kadrovskih spremembah, vsak mesec smo poročali o gibanju zaposlenih. Kakor v vsakem podjetju, tako je tudi v Standardu disciplina nekaterim ljudem težje razumljiva, zato je temu vprašanju odmeril uredni-

Izobraževanje 1968

Za razvoj vsakega podjetja je nujen potreben dober strokovni kader.

Za dobro delo ne zadošča zgolj praktično znanje, povezati ga je treba tudi s teoretičnim. Potrebno je oboje.

Da podjetje pridobi tak kader, skuša izobraževalni center vključiti v izredni študij tiste člane našega kolektiva, ki že dolgo časa delajo na določenih delovnih mestih, pa nimajo zadostne strokovne oz. teoretične izobrazbe. Ti člani se lahko šolajo v lastnih šolah podjetja, ali pa v drugih šolah.

Poleg tega center organizira stažiranje za tiste, ki so končali šole in se morajo čim bolj in čim hitreje vključiti v delo.

Stalno moramo skrbeti za mlad kader, zato že vrsto let deluje poklicna šola, ki vzgaja mlade gumarje. Le-ti bodo delali na poklicnih delovnih mestih v proizvodnji in delno tudi v strokovnih delovnih enotah.

Naj navedemo nekaj podatkov, koliko naših delavcev je vključenih v različne šole, koliko poklicnih delavcev vzgajamo in koliko stažistov se pripravlja za delo v strokovnih službah:

poklicna gumar. šola 46 učencev
tehniška gumar. šola 36 učencev
višja (fak.) gumar. šola 15 učencev

V zunanjih šolah pa:

osnovne šole 41 učencev
srednje šole 48 učencev
višje in visoke šole 25 učencev

stažisti: trenutno dela v podjetju 10 stažistov, od teh 7 z visoko izobrazbo, 1 z višjo in eden s srednjo.

Poudariti moram, da podatki navajajo samo število učencev oz. slušateljev, ki se šolajo na rednih šolah (redno ali izredno), da pa se še veliko naših delavcev izobražuje v tečajih in seminarjih, ki jih prav tako organizira izobraževalni center.

ški odbor precejšen prostor v svojih Informacijah.

Podjetje Standard je do konca leta 1967 upravljal delavski svet podjetja. V začetku 1968 leta pa so bili izvoljeni obratni sveti v obratih usnarne in umetnega usnja, režijske enote pa so bile vezane z delavskim svetom podjetja in niso imele svojih obratnih svetov. Pokazalo se je, da sta proizvodna obratna sveta odigrala svojo upravljalno vlogo povsem uspešno. Tudi o tem so bili naši delavci sproti obveščeni. Delavce smo tudi obvestili o možnosti letovanja na morju in v gorah.

Sport in rekreacijo v podjetju je usmerjal IO SP prek svojih komisij. Sportu smo posvetili več besed v julijski številki. Informacije so med dopustom posvetile temu vprašanju eno od mesečnih številk.

Sport je vodil naš mladi sodelavec Boris Cej, od starejših pa mu je pomagal kegljač, predsednik sindikata Franc Merlak.

Članom sindikata smo v primerni obliki posredovali tudi najvažnejše o kongresu ZKJ. V prvem tromesečju so se organi upravljanja odločili za priprave

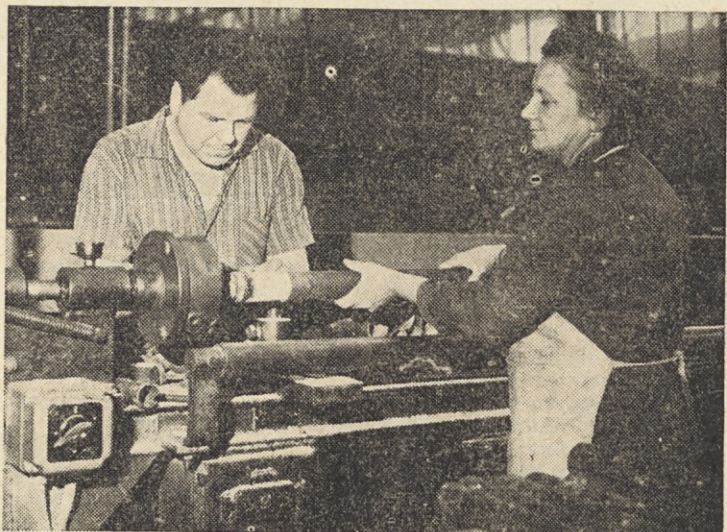
na spojitve podjetij Standarda in Save. V vseh številkah do decembra smo delavce obveščali o delu in iskanju možnosti skupnega poslovanja in dela. Zadnja dva meseca pa smo v glavnem pisali o pripravah na referendum, njegovi izvedbi in o delu po spojitvi.

Uredniški odbor je imel precej težav. Ljudje se težko odločijo, da tisto, kar bi radi povedali, napišejo. Krog tistih, ki so v tem sodelovali, je bil preozek, tako da je teža tega dela bila na posameznikih. Uredniški odbor je kljub temu z mesečnim glasilom in informiranjem uspeval obveščati naše delavce o vsem najpomembnejšem.

Za zaključek svojega dela uredniški odbor Standardovih Informacij obvešča, da bodo odslej prejemale vsi skupno glasilo Sava. Vsem zaposlenim v Savi bomo namreč glasilo dostavljeno na dom. V Savi to delo opravlja organizirana strokovna služba, kar je tudi pogoj za dobro obveščenost. Uredniški odbor Informacij želi, da bi bilo obveščanje delavcev tudi v prihodnje uspešno in čestita vsem delavcem podjetja Sava srečno novo leto.

VINKO KEPIC

Zakaj zaostajamo za planom?

V prejšnji številki smo objavili daljši sestavek z naslovom »Zakaj zaostajamo za planom?« Pravzaprav so bili to odgovori na zastavljeno vprašanje. Med odgovori žal nismo mogli zapisati mnenja inž. Filipa Majcna, direktor službe za organizacijo proizvodnje. Odgovor smo v uredništvo dobili, ko je bila številka že v tisku. Ker pa omenjeni odgovor — sicer kratek — daje pregled o delu posameznih enot v preteklih mesecih, ga objavljamo v celoti.

»Proizvodnja, merjena v tonah, je v desetih mesecih letošnjega leta za 11 % večja kot v istem obdobju preteklega leta.

Visok porast proizvodnje je bil dosežen v DE avtopnevmatikarna, kjer je proizvodnja za 15,5 % višja kot lansko leto in predstavlja 68 % izdelkov, narejenih letos.

Večjo proizvodnjo, v primerjavi z istim obdobjem lani, so dosegli še v velopnevmatikarni, in sicer z 23,5 %, v cevarni 19,6 %, pri prevlekah 5,4 % in v ročni konfekciji 8,6 %.

V stiskarni I ni bil dosežen lanski povpreček, ker je bilo ob koncu leta 1967/68 več strojev preseljenih v stiskarno II. V delovni enoti prešani izdelki II so pod lanskim povprečjem rotacijske preše. Vzrok: proizvodnja lažjih in težjih transportnih trakov v letošnjem letu. Stiskarna II presega lanske leto povprečje za 9,2 %.

V delovni enoti tehnični izdelki presegajo lanske leto povprečje za 18,3 % zaradi selitve strojev v cevarno, ker delajo tudi na strojih, ki so jih prepeljali iz obrata I. Premazovalnica je povečala proizvodnjo za 7,1 %.

V delovni enoti klinasti jermeni je padla proizvodnja zaradi pomanjkanja naročil dolgih jermen. Posledica tega je neserijska proizvodnja, temu pa sledi pogosto menjavanje priprave proizvodnje.

Plan proizvodnje za obdobje januar-oktober je dosežen 93,3 %. Plan v celoti izpolnjujejo le tri delovne enote: avtopnevmatikarna z 106,3 %, prešani izdelki I 116,7 % in ročna konfekcija 105,5 %.

Delovna enota velopnevmatikarna izpolnjuje plan 85,2 %. Vzrok je manjše proizvodnje velozračnic, vulkaniziranih v čeških prešah. Velozračnice so bile planirane po gospodarskem načrtu, vendar pa proizvodnja ni tekla vse leto.

S planom za leto 1968 je bila predvidena v delovni enoti tehnični izdelki proizvodnja savanol lepila, in sicer 320 ton. Zaradi slabšega povpraševanja pa je bilo v 10 mesecih narejenega le 16 ton omenjenega lepila.

Delovna enota cevarna izvršuje plan 66,7 % zaradi pomanjkanja naročil in nerešene tehnologije.

Delovna enota prevleke ne dosega dinamike letnega plana. Z letnim planom je bila predvidena večja proizvodnja bandaž, za katere pa smo dobili naročila šele v mesecu oktobru.

FILIP MAJCEN

Novoimenovani direktorji strokovnih služb

Na zadnji seji, 16. decembra, je upravni odbor imenoval 13 strokovnih delavcev na vodilna delovna mesta.

Po združitvi podjetij Standard in Sava so morala biti vsa vodilna mesta na novo razpisana, imenovanje strokovnih delavcev pa je moralo biti opravljeno po postopku kot za vsa na novo odprta delovna mesta.

Na razpisana delovna mesta se je prijavilo 15 kandidatov, od teh pa jih je upravni odbor imenoval 13. Iz našega podjetja je bilo 14 prijav, ena pa je bila od zunaj.

Upravni odbor je na novo imenoval v glavnem delavce, ki so bili do sedaj na teh delovnih mestih in so svoje delo zadovoljivo opravljali. Pri tem pa je upravni odbor opozoril, da imenovanje teh delavcev ne velja za štiri leta, kot je to običajno, temveč le do prvega naslednjega obračuna poslovanja, ko bodo ugotovljeni rezultati dela posameznih služb.

NAMESTNIK DIREKTORJA PODJETJA

tov. Helmut Turzanski, dipl. ing. kemije

Tov. Helmut Turzanski ima visoko strokovno izobrazbo in 29 let, 4 mesece in 9 dni delovne dobe, od tega 21 let, 11 mesecev in 12 dni na vodilnih delovnih mestih v gumarski industriji. Na delovnem mestu namestnik direktorja je zaposlen od 21. maja 1966 dalje.

DIREKTOR SLUŽBE ZA ORGANIZACIJO PROIZVODNJE

tov. Filip Majcen, dipl. ing. kemije

Tov. Filip Majcen ima visoko strokovno izobrazbo ter 6 let, 2 meseca in 8 dni delovne dobe in to vse v našem podjetju. Na vodilnem delovnem mestu kot vodja delovne enote služba za organizacijo proizvodnje je zaposlen od 16. decembra 1965 dalje.

DIREKTOR RAZVOJNO TEHNOLOŠKE SLUŽBE

tov. Lev Premru, doktor kemijskih znanosti

Tov. Lev Premru ima visoko strokovno izobrazbo in doktorat kemijskih znanosti ter 9 let, 1 mesec in 12 dni delovne dobe na vodilnih delovnih mestih v zvezi s prakso s proizvodnjo kemičnih in gumenih izdelkov.

Na vodilnem delovnem mestu kot glavni inženir razvojno tehnološke službe je zaposlen od 15. avgusta 1968 dalje.

DIREKTOR SLUŽBE ZA VZDRŽEVANJE IN INVESTICIJSKO IZGRADNJO

tov. Bruno Skumavec, dipl. ing. strojništva

Tov. Bruno Skumavec ima visoko strokovno izobrazbo ter 14 let in 9 mesecev delovne dobe v gumarski industriji (vse v našem podjetju). Na vodilnem delovnem mestu kot vodja službe za vzdrževanje in investicijsko izgradnjo je zaposlen od 28. marca 1960 dalje.

DIREKTOR SLUŽBE KONTROLE KAKOVOSTI

tov. Marjan Perpar, dipl. ing. kemije

Tov. Marjan Perpar ima visoko strokovno izobrazbo ter 15 let in 4 mesece delovne dobe, od tega 4 leta in 4 mesece v našem podjetju. Na vodilnem delovnem mestu kot vodja službe kontrole kakovosti je zaposlen od 1. septembra 1965 dalje.

DIREKTOR IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA

tov. Judita Rakovec, dipl. ing. kemije

Tov. Judita Rakovec ima visoko strokovno izobrazbo ter 7 let in 2 meseca delovnega staža, in to vse na pedagoških poslih, od tega v našem podjetju 4 leta in 5 mesecev. Na vodilnem delovnem mestu vodja izobraževalnega centra je zaposlena od 1. avgusta 1964 dalje.

DIREKTOR FINANČNE SLUŽBE

tov. Rudi Babnik

Tov. Rudi Babnik ima srednje strokovno izobrazbo ter 15 let in 9 mesecev delovne dobe, in to pretežno v industriji. V našem podjetju je zaposlen 7 let, 7 mesecev in 8 dni, od tega 5 let na vodilnem delovnem mestu kot vodja finančne službe.

DIREKTOR NABAVNE SLUŽBE

tov. Mirko Pavlović

Tov. Mirko Pavlović ima 4 razrede obrtne šole. Po rešitvi Ministrstva za industrijo FNRI si je dne 7. novembra 1947 pridobil naziv višji obrtni tehnik. Ima 31 let in 7 mesecev delovne dobe, in to vse v gumarski industriji; od tega 16 let, 7 mesecev in 9 dni v podjetju Borovo, 2 leti pri Biroju za unapređivanje gume Beograd in 12 let, 11 mesecev in 21 dni v Savi. Vseskozi je bil zaposlen na odgovornih delovnih mestih tehničnega in komercialnega značaja, za katere se je zahtevala visoka strokovna izobrazba. Na vodilnem delovnem mestu kot vodja nabavne službe je zaposlen od 5. maja 1966 dalje.

DIREKTOR PRODAJNE SLUŽBE

tov. Drago Vidmar, dipl. ekonomist

Tov. Drago Vidmar ima visoko strokovno izobrazbo ter 6 let, 7 mesecev in 12 dni delovne dobe na odgovornih in zahtevnih delovnih mestih, pretežno na komercialnem področju v tovarni Iskra. V našem podjetju je zaposlen na vodilnem delovnem mestu kot direktor prodajne službe od 16. avgusta 1968 dalje.

DIREKTOR MARKETINGA

tov. Vladimir Glavić, dipl. ing. kemije

Tov. Vladimir Glavić ima visoko strokovno izobrazbo kemične smeri. Imenovan je diplomiral na Tehniški fakulteti univerze v Ljubljani leta 1956 in je bil zaposlen v naslednjih delovnih organizacijah: 1948—1949 Kemična tovarna Moste-Ljubljana in Raziskovalni inštitut MIR — kot praktikant

1954—1964 Nuklearni inštitut J. Štefan — kot asistent na spektrografiji, znanstveni sekretar oddelka za kemijo, višji asistent radiološke zaštite

1964—1966 tehnični direktor podjetja Koteks-Tobus, izgradnja kafilarije v Zalogu

od 1. maja 1966 do sedaj zaposlen v Standardu v Kranju kot vodja sektorja procesa, vodja priprave proizvodnje, šef konjunkturalne službe in zdaj v. d. vodja razvojne službe.

Pri tem je nedvomno pomembno, so poudarili na upravnem odboru, da razen dveh, vsi imenovani v celoti izpolnjujejo zahtevane pogoje. Od teh dveh pa mora eden, po dogovoru, pridobiti ustrezno izobrazbo.

Vsem novoimenovanim naše iskrene čestitke z željo, da bi bilo delo delovnih enot, ki jih bodo vodili in njihovo osebno delo uspešno tudi v naslednjem letu.

JOZE STULAR

Kdo so naši dopisniki?

Od številke do številke objavljamo njihove prispevke; sestavljajo stebber, na katerega se v uredništvu naslonimo, kadar nam »huda prede«. Nekateri poznate, druge ne. Nekaterih stil vam je znan, četudi pod sestavkom ni podpisa. Kot da pisatelj pečat svoji knjigi ali svojemu delu, tako neizogibno vtisne člankar samega sebe v to, kar napiše. Hoče ali ne.

Pa vendar naših dopisnikov ne poznate. Po »drugi plati« namreč. Odločili smo se, da vam jih predstavimo, ali bolje, da se sami predstavijo.

Ni jih veliko in lahko, da smo koga izpustili, a ne namenoma. Tudi njim vsem smo postavili enaka vprašanja in dobili povsem drugačne odgovore. Zanimalo nas je, s čim se kdo ukvarja v prostem času in kakšne želje ima kdo.

Predvsem pa se jim lahko v imenu bralcev zahvalim za sodelovanje in za pomoč. Najbrž brez njih ne bi mogli, ali pa bi težko izhajali.

ANDREJ KOSIČ je dipl. ekonomist. Dela kot analitik za delitev osebnih dohodkov. Letos vas je predvsem seznanjal z gibanjem osebnih dohodkov (informator) in s predlogi o nagrajevanju po kvaliteti dela.

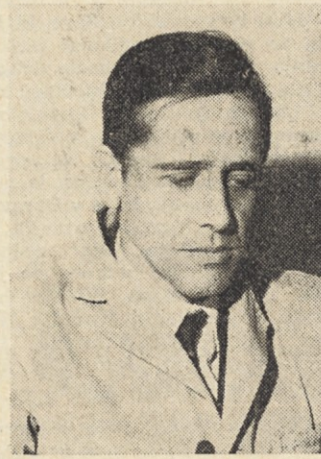

Tri leta je med nami in domala vsi ga poznamo. Njegov konjiček: narodni plesi. Njegov konjiček pa ni samo njegov, kajti okrog sebe je zbral celo skupino folkloristov, ki jih je uspel navdušiti za ljudske ples.

Na vprašanje, ali so se mu izpolnile želje v letu 1968, je dejal, da ne vse. In želje 1969: »Veliko!«

Tudi **FRANCI BALANČ** je dipl. ekonomist je programer in analitik ekonomsko organizacijske službe.

Šest let je v Savi, rad sodeluje kjerkoli je potrebno. V našem glasilu je pisal komentarje o gospodarjenju. Posebno v zadnjem času nam je bil pri informiranju v veliko pomoč, saj je kljub obsežnemu delu v ekonomsko organizacijski službi in delu pri graditvi doma našel čas in pripravil za Informator podatke o združitvi Standarda in Save.

Njegov konjiček je smučanje, nekaj želja v letu 1968 se mu je izpolnilo, nekaj pa ne. Za želje prihodnjega leta pa pravi, da so skrite želje.

STEFAN MARCIJAN je po poklicu prosvetni inštruktor, pri nas pa je analitik in programer v kadrovske službi. V našem glasilu je pisal o samoupravljanju: pred volitvami v organe upravljanja in izobraževanju samoupravljalcev.

Pravi, da rad bere, hodi na izlete in opravlja domača obrtniška dela.

Želje letošnjega leta so se mu delno izpolnile, za leto 1969 pa si želi v družini zdravje, v novem podjetju uspešno poslovanje, na svetu mir in blagostanje.

STONE BAJUK je najbrž najmlajši med našimi dopisniki. Je kontrolor v delovni enoti služba kontrole kvalitete in pridno obiskuje srednjo tehniško šolo. Do nedavnega je bil predsednik savske mladinske organizacije, zato mu je bilo to področje pri pisanju najbližje: informacije in komentarji o delu in življenju mladih.

8 let je v Savi, njegov konjiček so: narodni plesi (vpliv: A. Koščič!). Pravi, da so se mu želje v 1968. letu v glavnem izpolnile, za prihodnje leto pa:

»Moje želje in pričakovanja v prihodnjem letu niti niso tako skromna. Predvsem želim, da bi naše podjetje normalno poslovalo in še uspešneje kot v letošnjem letu. Naše podjetje prerašča v veliko in organizirano tovarno. Razvoj podjetja je vsekakor rezultat vestnega in napornega dela vseh članov kolektiva, ponovno pa zahteva od nas zavzetost in disciplinirano delo. Le s skupnimi močmi bomo dosegli tisto, kar si bomo zadali z letnim gospodarskim načrtom.«

RUDI BABNIK je finančni direktor. Ima trgovsko akademijo, v Savi dela več let, pisal pa je komentarje o poslovanju. Ko sem tov. Rudija pobral, kaj je njegov konjiček, sem odgovor vedel že naprej: slikarstvo. Kot umetnik amater je več let deloval v okviru kluba »Klas« in s člani razstavljal svoje slike. Ko je klub razpadel, je razstavljal sam, in sicer v Kranju, na Jesenicah in v Kamniku. Tudi prihodnje leto namerava pripraviti v Kranju samostojno razstavo.

V letu 1968 se mu niso izpolnile vse želje. V letu 1969 pa: »Skromno

želim, da bi bilo v podjetju več sodelovanja. Privatno pa si želim samostojno slikarsko razstavo.«

DANICA DOLENC, ekonomist, korespondent v nabavni službi. Eni ste se jezili, drugi spraševali, tretji odkimavali. Eni ste svoje povedali, drugi ne. Vsi pa smo si bili edini: Dekle ima talent!

Življenjsko in prepričljivo opisovanje popotnika o mestih in njegovih prebivalcih, nas je »vleklo« od številke do številke. Torej ste tudi Daničin hobi uganili: potovanja, potovanja...

Pa želje 1968? Niso se izpolnile vse! Pa naslednje leto: »Delati na delovnem mestu, ki mi pripada!«

VULE CICMIL je predelavec pri brizganju cevi, v Savi pa je 12 let. Letos je nekajkrat pisal komentarje o športu v naši tovarni. Sicer pa ga vsi poznajo kot vnetega športnika.

Pravi: »Moj hobi je šport — vse panoge.« Zato so mu tudi zaupali funkcijo predsednika komisije za šport in rekreacijo. (Letos je odlično speljal naše sodelovanje na Gumijadi v Borovem.)

»V glavnem so se mi želje v letu 1968 izpolnile, drugo leto pa želim predvsem boljši uspeh v kolektivu in veliko uspehov našim športnikom.«

K LOJZKI PLANINSEK je tudi od vas koga že vodila pot. Je socialna delavka v kadrovske službi

Lani ob novem letu smo v glasilu objavili sestavek s tem naslovom. Opisali smo primer našega sodelavca, ki je po težkem pričakovanju dobil stanovanje od tovarne.

Letos primera ni bilo treba iskati. V uredništvu se je oglasil tov. Jakob ZIBERT in povedal žalostno zgodbo z veselimi koncem:

»Ko sem se poročil, sva z ženo imela le kovčke in nekaj posteljnine. Sest mesecev sva stanovala ločeno. Ker sem bil član gasilskega društva oz. poveljnik v Britofu, sem družito zaprosil, če bi lahko začasno stanoval v gasilskem domu, s tem, da bi opravljal še posle hišnika. Ugodili so mi in približno tri leta sva tam stanovala z majhnim otrokom. Vhod v stanovanje smo imeli skozi lesen stolp. Po treh letih mi je šef krajevnega urada sporočil, da bodo začeli graditi nov gasilski dom, starega pa podrli. Rekli so, da se moram izseliti. Kam, kako, da jih ne briga, je dejal predsednik. Lesen stolp so začeli podirati, mi pa smo ostali brez vhoda.

Sam sem bil dopoldan v službi, žena pa je imela službo popoldan. Ko sem prišel iz službe, stopnic ni bilo, zato sem vprašal šefa, kje

so stopnice. Odgovoril mi je, da jih je prodal. Vprašal sem ga: »Kaj pa otrok, ki je v stanovanju?«

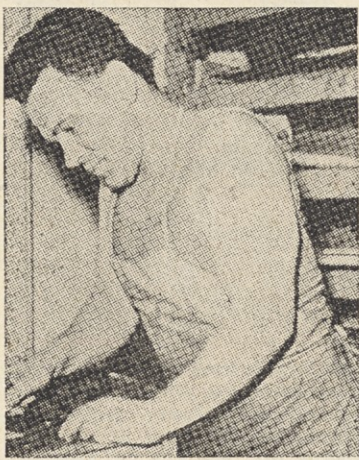
»Me ne briga!« mi je odgovoril. Otrok me je prosil za kruh, pa ga mu nisem mogel dati, ker nisem mogel v stanovanje. Kasneje sem postavil lestev, da sem prišel v stanovanje, vzel otroka in ga odpeljal na postajo LM Kranj. Ker nisem vedel, kam z njim, sem ga pustil, da je prespal noč na milici. Na intervencijo LM Kranj so poiskali šefa, ki je popival v gostilni. Organi javne varnosti so zahtevali ključ, pa ga ni hotel dati. Drugega mi ni preostalo, kot da sem postavil 5 m visoke lestev, da smo lahko hodili v stanovanje. Ko pa so zidali stolp, so nam tudi ta »vhod« dvakrat zazidali. Obrnil sem se na socialno skrbstvo, a intervencija je bila zaman, pa tudi posredovanje socialnih delavcev iz naše tovarne ni pomagalo. Po lestvi smo hodili v stanovanje skoraj 6 mesecev. Končno smo s posredovanjem takratne predsednice SZDL Slovenije dobili ugodno rešitev stanovanjskega problema — z ženo pa sva medtem vložila prošnjo za gradbeno dovoljenje.

Gradbeni material sva kupovala z denarjem, ki sva ga zaslužila v tovarni. Pri izkopu za temelje so mi pomagali tudi sodelavci iz tovarne, za kar se jim lepo zahvaljujem. Prvo finančno pomoč 200.000 starih dinarjev sem dobil od tovarne leta 1964. Kljub pomanjkanju in bolezni v družini smo še isto leto hišo pokrili. Nato sem zopet zaprosil za posojilo in zopet so mi ga dali. Dobil sem 750.000 starih dinarjev. Letos sem bil tik pred vselitvijo — samo denarje je bilo premalo. Zato sem zopet zaprosil za posojilo 300.000 starih dinarjev, tudi to pot so mi pomagali. Zdaj smo že skoraj mesec dni v svoji hiši. Kako se počutimo, menda ni potrebno pisati. Nadvse smo srečni in zadovoljni. Nimam reči drugega kot: hvala vam tovariši, hvala vsemu kolektivu za razumevanje in hvala tov. Ziganteju.

Tako se je končal najin razgovor. Tudi sam sem se zamislil nad tem in vesel sem, da pomoč, ki jo dajemo vsi, dobi tisti, ki jo je najbolj potreben. To ne pomeni zgolj rešitev enega problema, to pomeni naše tovarištvo, našo solidarnost in humanizem. To pomeni človek človeku prijatelj.

Jakob, tebi in tvoji družini pa SREČNO!

JOZE STULAR

Naš razgovor

Intervju za športno stran

Ker so šahisti našega kolektiva precej aktivni, posebno v sezoni, to je v zimskem času, sem zaprosil za kratek razgovor enega naših najboljših igralcev Mirka Požarja. Zaposlen je v službi kontrole kakovosti kot referent za reklamacije, poleg tega pa je tudi izredni študent tehnološke fakultete v Ljubljani.

Vedno igra za ekipo Save, ki je bila že večkrat sindikalni prvak Kranja, dvakrat je zasedla drugo mesto za Železarno Jesenice, ko je bilo tekmovanje Gorenjske, enkrat pa je prišla celo v slovenski sindikalni finale. Na prvi gumijadi lani v Zagrebu je zasedla drugo mesto, letos v Borovu pa tretje. V internih turnirjih v tovarni je Mirko Požar vedno med najboljšimi, večkrat pa je igral tudi za ekipo Kranja na raznih medmestnih dvobojih. Je eden najbolj discipliniranih in športnih igralcev, zato sem za razgovor izbral prav njega.

»Kako vsklajuješ delo v tovarni, izredni študij in šah, da katera vem da je tvoj konjiček in da ga zelo aktivno igraš?«

»Izredno študiranje mi vzame skoraj ves prosti čas, zato se sedaj nekoliko manj ukvarjam s šahom, vendar se tekmovanje še aktivno udeležujem. Treniram pa veliko manj kot včasih, zato je tudi moja kondicija nekoliko padla.«

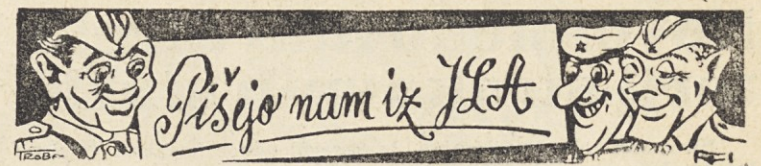
»Meniš, da je šah koristna igra, zakaj ga igraš? Kako bi priporočil šah svojim sovrstnikom in ostalim članom kolektiva?«

»Šah je nekakšna miniaturna življenja. Tu te premetavajo uspehi in porazi, kakor v pravem Nadaljevanje na 8. strani

Vsem tudi želim, da se izpolnijo želje — vsaj uresničljive.

Srečno 1969!

UREDNIK

Dragi urednik!

Pišem ti iz Šibenika, kjer služim kadrovske rok.

Zahvaljujem se ti za redno pošiljanje glasila Sava. Le-ta mi omogoča, da vsaj približno sledim dogajanjem v kolektivu.

Dovolj, da čestitam kolektivu za dobro uspešno vajo civilne zaščite in ker smo tik pred novim letom želim, da preneseš sodelavcem — posebno v valjarni II — in vsem, ki kot jaz služijo kadrovske rok, moje čestitke in najboljše želje za novo leto 1969.

Tovariško vas pozdravljam!

Miro Mravljje, v. p. 4422, Šibenik

Dragi urednik!

Kot vidiš, sem se tudi jaz namenil, da ti napišem nekaj vrstic. Čeprav sem tako daleč od vas, tudi mene interesira delo našega podjetja. Zato bi vas prosil, da bi mi pošiljali časopis. Vse sodelavce prav lepo pozdravljam in jim želim veliko uspehov pri delu. Obenem pa izkoriščam priložnost, da vam zaželim srečne novoletne praznike in veliko uspeha v prihodnjem letu. Poslavljam se z željo, da bi kmalu prejel časopis.

Še enkrat vas prav lepo pozdravlja vaš sodelavec, ki je na odsluženju vojaškega roka.

Marjan Rozman, v. p. 8407/12, Vipava

Dragi urednik!

Po dolgem času sem se tudi jaz odločil za nekaj vrstic. Redno prejemam vaš časopis in sem vedno seznanjen z dogodki, ki se dogajajo v tovarni. Vse sodelavce prav lepo pozdravljam in jim želim obilo uspeha pri delu, posebno pa pozdravljam sodelavce delovne enote stiskarna II. Zahvaljujem se za redno pošiljanje časopisa in bi želel, da bi ga še tako redno prejemal. Vsem sodelavcem pa želim mnogo uspehov in srečne praznike ob novem letu 1969.

Tovariški pozdrav!

Mlinar Ivan, v. p. 8407/14, Vipava

(Oglašava se vam prvič, zato upava, da najin pišem ne bo pobrala Kranjska komunala!)

Spoštovani urednik!

Že precej časa je minilo, odkar sva zapustila vašo sredino, zato sva se odločila, da se vam ponovno oglašiva. Najprej bi se vam zahvalila za redno pošiljanje tovarniškega glasila Sava, ki naju seznanja o vsem v podjetju. Vse, kar se godi, naju zelo zanima, saj bova po odslužitvi kadrovskega roka zopet stopila v vaše vrste. Tukaj se imava dobro, kolikor se vojak sploh more imeti dobro. Naj vam napiševa nekaj o okolici, v kateri živiva.

V bližini naše kasarne je Rakovica, ki jo poznamo po tovarni Rekord. V bližini je tudi Beli dvor, kjer stanuje Tito.

Sedaj pa še nekaj o zgodovinskih znamenitostih, katerih v Beogradu ni malo. Omenila bi samo nekaj najpomembnejših, ki sva si jih že ogledala.

Med najbolj zanimive spada spomenik Neznanega junaka na Avall. Zgrajen je iz samega marmorja. Na vrhu je vgrajena plošča, okoli katere so postavljeni venci iz raznih držav. V bližini spomenika je TV stolp, s katerega je ob lepem vremenu lep razgled na Beograd z okolico.

Na drugi strani Beograda je Kalemegdan, na katerem so še ruševine nekdanje rimske utrdbe. Ta utrdba je še iz časov, ko so bili tukaj Rimljani, ki so postavili temelj našemu glavnemu mestu.

Utrdba je ob izlivu Save v Donavo. Veliko stvari je že razjedel zob časa, med najbolj ohranjenimi je ostal tako imenovani Rimski bunar. Vodnjak je globok približno 45 m. Rimljani so ga uporabljali za uničevanje sužnjev, ki so se upirali. V bližini vodnjaka stoji observatorij, s katerega je ob jasnih nočeh lepo opazovati ozvezdja.

Na Kalemegdanu je tudi zgodovinski muzej, v katerem razstavljajo orožje. Tu si lahko ogledaš raznovrstna primitivna orožja in orožje, ki so ga uporabljali v drugi svetovni vojni. Vse to je zelo pomembno za naš turizem, saj si zanimivosti domači in tuji turisti zelo radi ogledujejo. Za vsakega, ki pride v Beograd, je vsekakor zanimiv camp Košutnjak. Tu je glavni športni center za trening in rekreacijo športnikov. Tukaj je tudi filmsko podjetje Avala film, kjer snemajo mnoge domače filme. Zaenkrat bi bilo dovolj, pa drugič še kaj o drugih značilnostih.

Lepo vas pozdravlja in želi vsem članom kolektiva, posebno pa mladinski organizaciji, sodelavcem polizdelkov pnevmatike in cevarne SREČNO NOVO LETO 1969 vaša sodelavca

Toni Litrop in Ivan Kocjan, v. p. 9845/13, Beograd

Spoštovani!

Najprej vsem sodelavkam in sodelavcem lep pozdrav. Pred nekaj dnevi sem nekje bral, da ste se združili s tovarno usnja Standard iz Kranja. Ob tej priliki vam želim čim tesnejšo vez in plodno sodelovanje ter uspešno premagovanje težav. Nadalje vam sporočam, da sem že tri mesece v Skopju in da na žalost še nisem prejel našega časopisa, čeprav sem vam že sporočil nov naslov. Kaj je temu vzrok, ne vem, želim pa, da mi ga v bodoče pošiljate. Trenutno sem slabo seznanjen, kaj je v podjetju novega, kakšne uspehe dosegate in s kakšnimi težavami se srečujete, čeprav me to zanima.

Ob novem letu pa želim, da bi se še naprej uspešno razvijala naša tovarna, da bi v bodoče dosegla še vidnejše rezultate in da bi vsi sodelovali pri odpravljanju problemov. Sodelavcem pa želim prijetne praznike in lep pozdrav iz Makedonije.

Jernej Zupan, v. p. 7488, Skopje

Dragi vojak!

Kot vidite, je bil strah, da bi vaša pisma pobrala »Kranjska komunala«, povsem neutemeljen. Nasprotno! Vsakega vašega pisma smo veseli in ga objavimo.

Prav veseli smo tudi, da ste se odzvali našemu pozivu in se oglašili z daljšimi pismi, v katerih opisujete kraj, kjer služite vojaški rok. Se nam pišite!

Poskrbeli bomo, da boste tudi v novem letu prejeli naš časopis; upamo, da ga boste veseli.

Prav lepo se vam zahvaljujemo za čestitke in vam želimo SREČNO NOVO LETO ter da bi se čimprej vrnili med nas.

UREDNIŠTVO

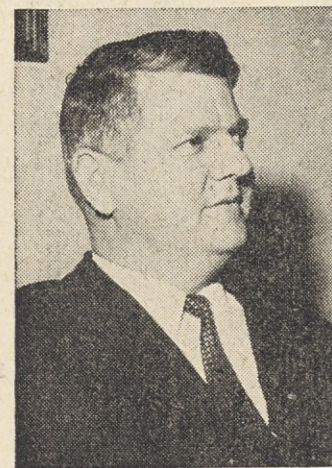
Kdo so naši dopisniki?

In naš stalni dopisnik pri informiranju. Za vsakogar ima dobro besedo in pomaga človeku — dostikrat več kot je to službena dolžnost.

V Savi! Je že 9 let, prej pa je bila pri oznanem gospodarstvu. Pravi, da rada gleda dobre drame v gledališču, v kinu ali na TV zaslonih. Rada ima tudi šport in z družino prebije veliko časa v naravi. V letošnjem letu se ji želje niso izpolnile, v letu 1969 pa si želi ekonomsko stabilnost in mir v svetu.

Če bi napisal njegov hobi in želje za prihodnje leto, bi najbrže večina nas takoj spoznala PETRA ŽIGANTEJA, referenta za družbeni standard in upravnika stanovanjske zadrage. V Savi je 14 let, hobi: gradbeništvo. Želje 1968 so se mu izpolnile, za prihodnje leto pa...

»Menim, da se bo v prihodnjem letu povečal obseg dela v oddelku za družbeni standard zaradi zdru-

žitve podjetij Standarda in Save, ker bo treba vse načine, metode in oblike dela v tem oddelku prilagoditi novemu podjetju. Osebo lahko trdim, da imamo v Savi ta vprašanja dokaj dobro urejena. Proučiti bo treba eventuelne dobre strani reševanja posameznih vprašanj s področja družbenega standarda v bivši tovarni Standard in najti enoten koncept za bodoče delo. Nadaljevanje dosedanje politike družbenega standarda bo zahtevalo več strokovnega dela in osebnega prizadevanja. Menim, da bodo postavljene naloge lahko izvršene le, če bomo še v nadalje deležni takšne podpore samoupravnih organov, sodelovanja strokovnih delavcev in razumevanja kolektiva.

BLAŽ STUDEN, socialni delavec, v Savi je 11 let. Konjiček tov. Blaža je nedvomno edinstvena med nami: psihologija in socialna medicina. Pravijo, da je najbolj zadovoljen človek, ki povezuje svoje delo s svojim konjičkom. Če je tako res, ne vem, vem pa, da je skozi vse leto sodeloval z nami pri obveščanju. Skupaj z dr. Tekavcem je pripravil serijo člankov o prehrani, komentiral je medsebojne odnose in sodeloval v športni rubriki.

Največje želje v letošnjem letu so se mu izpolnile, pravi pa, da si želi še boljših medsebojnih odnosov v letu 1969.

Tako, zdaj jih poznate. Na koncu še moja skromna želja: da bi vsi omenjeni in še veliko vas, ki ta sestavek berete, postali naši stalni ali občasni sodelavci.

Vsem tudi želim, da se izpolnijo želje — vsaj uresničljive.

Srečno 1969!

UREDNIK

LETO 1968 - LETO 1968 - LETO

Kljub vsej številki, ki je namenjena »obračunu« z letom, ki bo vsak čas odstopilo mesto novemu, nam ni uspelo, da bi vse povedali tudi v besedi. Torej, ostale so fotografije, ki bodo morda bolj kot pisana beseda pritegnile našo pozornost. Nekatere so bile že objavljene, druge ne. Toda kot zanimiv dogodek vam jih predstavljamo.

Na levi je posnetek delegacije zamejskih Slovencev. Pri nas so se mudili na prijateljskem obisku, z našimi predstavniki pa so se zadržali dalj časa v razgovoru.

Desni posnetek je z uvajalnega seminarja. Število strokovnih delavcev se je letos povečalo za skoraj 50 %. Težimo za tem, da bi delali več in bolje — zato pa so potrebni sposobni delavci v proizvodnji in v strokovnih službah.

Tudi župan mesta Beljaka s svojimi sodelavci iz Avstrije je bil ob koncu letošnjega leta Savin gost. Z zadovoljstvom si je ogledal nekatere naše delovne enote in se spoznal z delovanjem samoupravljanja v naši tovarni.

Pred desetimi leti nas je bilo ti-soč, v letošnjem letu pa smo sprejeli na delo dvatisočega delavca v prodajalni na Reki. Skladno z razvojem proizvodnje razvijamo tudi trgovsko mrežo: zdaj imamo v Jugoslaviji deset lastnih prodajaln.

Težko je reči, kateri od dogodkov leta 1968 je najpomembnejši. Nedvomno je bil med pomembnimi tudi referendum. Delavci podjetij Standard in Sava so se soglasno odločili za spojitve in s tem za še večji in hitrejši napredek.

Na Jeperci smo začeli z gradnjo nove avtopnevmatikarne — kot sestavni del nove tovarne. Iz leta v leto smo bližje cilju: veliki, moderno opremljeni tovarni.

Po referendumu sta se sestala delavska sveta podjetij Standard — Sava. Sprejela sta več sklepov, s katerimi so potrjeni ukrepi omenjenih podjetij.

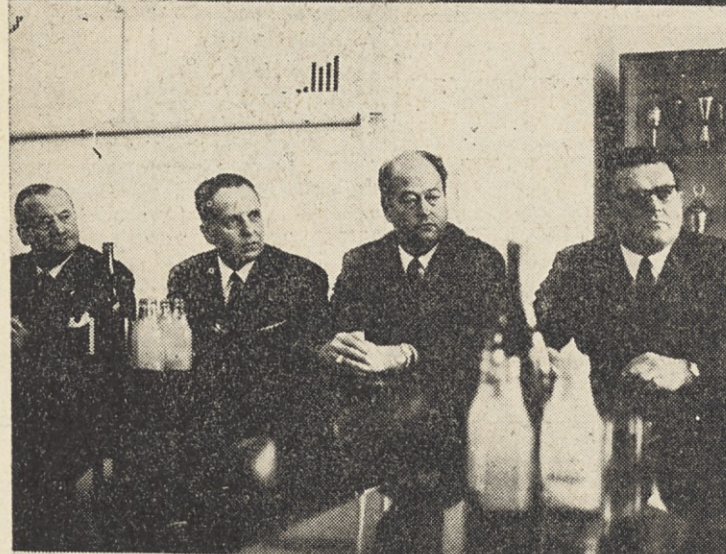
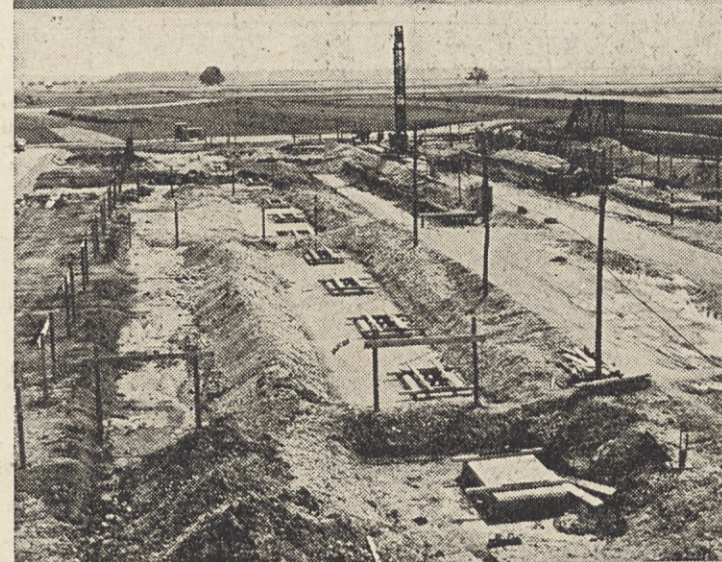
Tudi izobraževanju posvečamo potrebno pozornost: letos je bil po triletnem premoru odprt nov oddelk srednje tehniške šole za naše delavce. Dekleta in fantje — gumarji, ki so se v šolo vpisali, bodo nova strokovna moč, predvsem v neposredni proizvodnji.

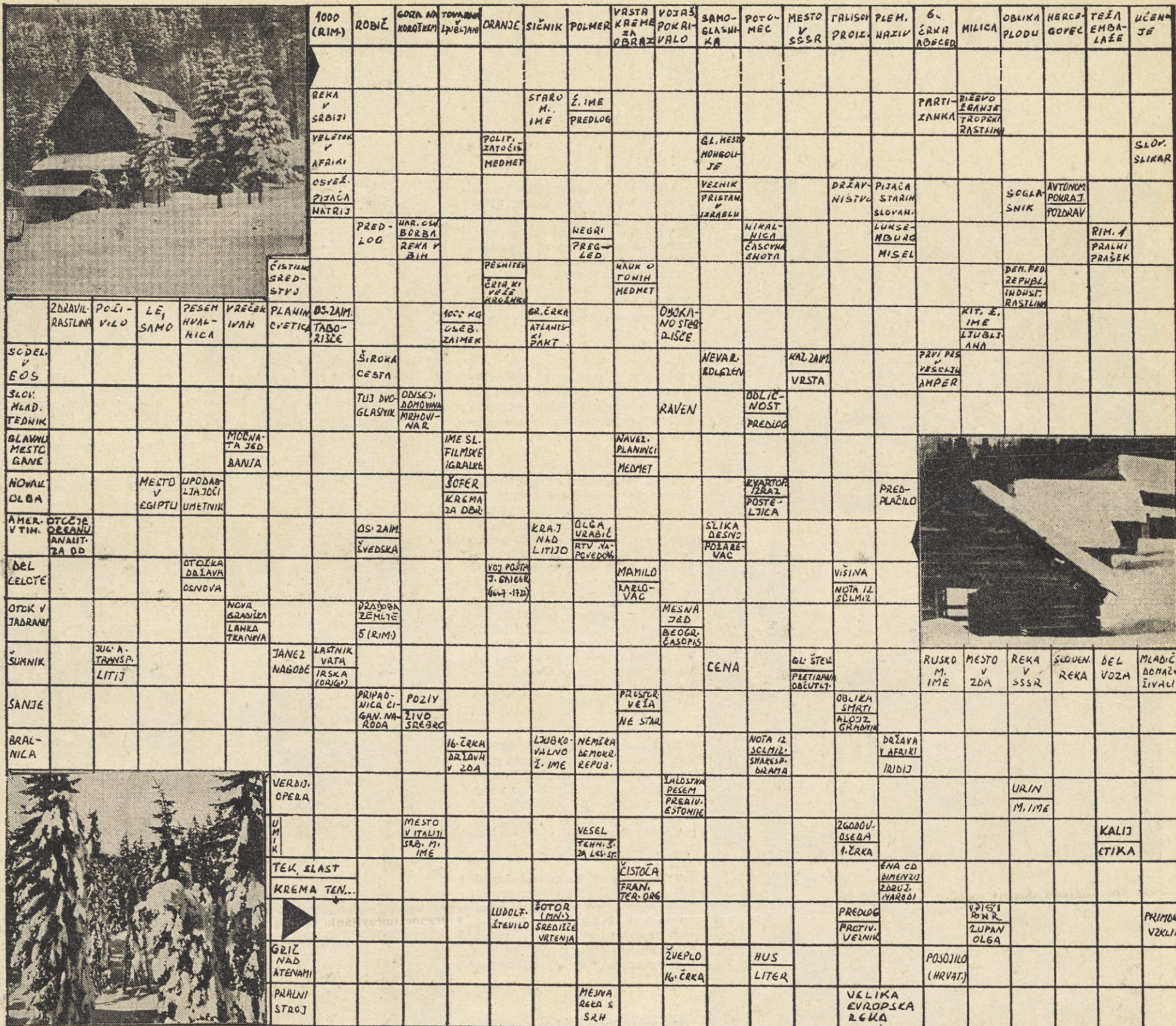
Komaj mesec dni je tega, kar je bila v stanovanjski zadrugi majhna svečanost: sedemnajst naših delavcev se je vselilo v novozgrajene hišice. Dogodek za njih, njihove družine in kolektiv.

Morda bi zadnja slika sodila na vrh naše fotoreportaže. Toda zapisal sem že, da je težko presoditi najpomembnejši dogodek leta.

Na sliki je skupina naših delavcev, ki so bili na praksi v Semperitu, v levem kotu pa inž. Drago Smodiš, ki uspešno vodi sodelovanje med znano avstrijsko firmo in Savo.

Sodelovanje poteka po programu, in to povsem zadovoljivo. To pomeni, da je naš kolektiv sprejete naloge vzel resno in da je sposoben delati kvalitetno.

Uspešen start rokometašev

Jesensko tekmovanje v gorenjski rokometni ligi je zaključeno. Prvič je nastopala tudi rokometna ekipa našega kolektiva. Žal nismo mogli dobiti uradne lestvice in ostalih podatkov; o tem bomo pisali v eni naslednjih števil našega glasila.

Po naši statistiki smo na prvem mestu. Isto število točk ima tudi RK Besnica in RK Selca B, toda z odlično gol razliko.

Od devetih odigranih srečanj smo izgubili samo dve. Vse ostale tekme pa smo dobili z veliko razliko; to nam je tudi prineslo prvo

mesto. Konkurenca za prvo mesto je bila zelo ostra, ker so ekipe mlade in precej izenačene. Poleg tega smo mi tudi precej pozno pričeli s treningi.

V zimskem času se že pripravljamo za spomladanski del tekmovanja in seveda tudi za gumijado. Trening moške ekipe je vsako sredo v prostorih telovadnice tekstilne šole. Tudi ženska ekipa je zelo marljiva, saj trenira vse sobote. Treningi niso vezani samo na rokometašev, pač pa tudi na košarko, nogomet itd.

Rokometašem se lahko na treningih pridružite vsi, ki se želijo v zimskem času malo razgibati. V novem letu želimo rokometašem vsaj enak uspeh kot letos in uspešen nastop na gumijadi.

LOJZE BERTONCELJ

Gospodarski načrt za prihodnje leto

Gospodarski načrt v novem poslovnem letu je v zadnji fazi izdelave. Rok predložitve samoupravnim organom je nekoliko zamujen, ker je bilo treba po referendumu vključiti še delovne enote naravno usnje, vist in kemični izdelki.

Predlog gospodarskega načrta bo najprej v razpravi po delovnih enotah. Razprave bodo trajale približno 14 dni, nakar bo v sredini januarja predložen delavskemu svetu podjetja.

FRANCI BALANC

NAGRADNA SKANDINAVSKA KRIZANKA

Za novoletne praznike smo vam pripravili skandinavsko križanko (boljšo, kot je bila zadnja).

Za pravilne rešitve razpisujemo 5 nagrad:

1. nagrada 50 N din
2. nagrada 20 N din
3. do 5. nagrada 10 N din

Pri reševanju vam želimo veliko zabave, rešene križanke pa pošljite v uredništvo najkasneje do 15. januarja.

Intervju za športno stran

Nadaljevanje s 6. strani življenju. V šahu spoznaš vso vrednost borbene volje, vztrajnosti, skrbnosti, natančnosti, predvsem pa pridnega dela. V šahu ni privilegijev, pa tudi ne zatiranja. Šah je zame to, kar je telovadba za telo.

Igralcem, ki nimajo uspehov v šahu, bi priporočil, da se učijo predvsem iz svojih partij in vedno analizirajo napake, zaradi katerih so bili poraženi. Naj ne igrajo lahkomišelnosti.

»Kdaj si bil s svojo igro in igro ekipo Save najbolj zadovoljen?»

»Vsekakor je bilo to leta 1966, ko smo se kot ekipa plasirali v finale sindikalnega šahovskega prvenstva Slovenije.»

»Meniš, da v našem kolektivu posvečamo dovolj pozornosti športu in rekreaciji?»

»Mislim da, vendar menim, da bi morali iti še bolj na široko, bolj bi moralo biti množično.»

»Veš, da vsi predstavniki sekcij in koordinacijskega odbora opravljajo svoje delo prostovoljno (brezplačno). Misliš, da so dovolj delavni?»

»Predstavniki določene panoge je ob izvolitvi prevzel neko obvezo, zato je njegova dolžnost, da panogo uspešno vodi. Mislim, da se posamezni predstavniki ravno tega premalo zavedajo in mislim, da je tudi v tem vzrok, da letos nismo ponovno osvojili prehodnega pokala na gumijadi v Borovcu.»

»Ker je konec leta, imaš morda kakšno posebno željo?»

»Kot šahist bi rad videl, da bi se drugo leto zopet plasirali v republiški finale, da bi se na gumijadi v Kranju šahisti, kot tudi ostali dobro odrezali in da bi bilo v tej sezoni čim več internih tekmovanj, kajti to je pogoj za uspehe zunaj kolektiva.»